

УДК 330.35

В.Гура, канд.екон.наук, доц.,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ
Ю.Скопенко, студентка 2 к. маг.,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ

DOI: <https://doi.org/10.17721/1728-2217.2020.44.19-23>

АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

У статті розглянуто питання цифровізації інноваційної сфери України. Досліджено актуальність проблематики щодо розвитку інноваційного підприємництва з використанням нових технологій, розробок та підходів задля успішного позиціонування країни на міжнародній арені, а також розкриття нових можливостей та перспектив. Висвітлено основні проблеми в інноваційній діяльності країни: відсутність чітко сформульованої стратегії з боку держави щодо інноваційного розвитку, застаріла матеріально-технічна база, недостатність фінансових ресурсів. Підкреслено ініціативи держави, які є поштовхом для розвитку країни: «Держава в смартфоні» – застосунок «Дія», функціонал якого представляє чималий перелік послуг; «Доступні кредити 5-7-9%» – найтриваліший кредит може бути надано на 5 років, а найбільша сума сягає до 3 млн.грн., які дозволяють здійснювати розвиток інноваційного підприємництва без перешкод. Проаналізовано три основних рейтинги щодо рівня інноваційності України: Global Innovation Index, Bloomberg Innovation Index та IMD World Competitiveness ranking. Позиція України в даних рейтингах залишається доволі низькою і нашої країні поки далеко до лідерів – Швейцарії, Великобританії, Швеції, Нідерландів та США, що свідчить про необхідність нового підходу до конкуренції та зміни державної політики щодо цього питання, тому що інновації – це запорука довгострокового економічного зростання. Розглянуто шляхи покращення та стимулювання розвитку інноваційної сфери України: об'єднання політичних, наукових, підприємницьких зусиль на вирішенні комплексу проблем стратегічного та тактичного характеру, а також формування державної інноваційної системи, розробка плану дій щодо розвитку України в аспекті інновацій та технологій. Створення такої злагодженої системи потребує: зниження податкового тиску на інноваційні підприємства, розвиток міжнародних взаємозв'язків для обміну нових знань та технологій у інноваційній діяльності, підвищення ефективності державних програм у системі фінансування.

Ключові слова: інновації, ініціативи держави, рейтинг, діджиталізація.

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку технологій, суспільства та економіки настав час створення ефективної взаємодії між інноваціями та сферами діяльності людини, адже це створює значні перспективи. Майбутнє, в якому роботи-дрони доставлятимуть пошту, нанороботи лікуватимуть ледь не від усіх хвороб, а 3D-принтери друкуватимуть будинки, органи і все, що буде необхідним, уже зовсім близько, але неодмінною умовою є політика держави з ціллою стимулювання впровадження інновацій.

Актуальність питань інформатизації всіх сфер суспільно-економічного життя цілком очевидна. Потреба в розробці й застосуванні ефективних комп'ютерних програм і технологій сьогодні зростає швидкими темпами. Внесення певної ясності в ситуації на ринку – перша і поки не до кінця усвідомлена необхідність суб'єктів підприємницької діяльності. І тут комп'ютерна технологія незамінна, оскільки вона дає можливість оптимізувати і раціоналізувати управління за рахунок застосування нових засобів збору, передачі, обробки і накопичення інформації. Зараз існують програми, що є необхідними у веденні обліку, прийнятті управлінських рішень, проведенні конференцій, які, в свою чергу, допомагають керівникові приймати розумні, зважені та ефективні рішення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням функціонування інноваційної діяльності в Україні займаються такі вітчизняні вчені, як: Л.Губерський, А.Колодійчук, І.Назаров, В.Осецький, В.Сизоненко, Д.Стеченко та інші.

В.Сизоненко аналізує основні напрями розвитку інноваційної діяльності в сучасних умовах та загальний вплив інновацій на економіку України [11]. Д.Стеченко зазначає про особливості стимулюючих факторів

інноваційного розвитку економічної системи країни [12]. В.Осецький висвітлює причини інноваційного розвитку [10]. А.Колодійчук досліджує вплив інформатизації на рівень інноваційного розвитку України [8].

Відомими вченими, які також досліджували інноваційну сферу, є Е.Тоффлер, П.Друкер, Дж.Гелбрейт, Д.Белл.

У своїй праці «Прихід постіндустріального суспільства» Д.Белл розкриває вплив інновацій на розвиток підприємницького сектора, а також досліджує характерні особливості постіндустріального етапу [25]. Е.Тоффлер у книзі «Третя хвиля» розглядає різницю між основними етапами розвитку суспільства, аналізує переваги та недоліки розвитку інноваційної діяльності [24]. Дж.Гелбрейт [26] та П.Друкер [28] описують протиріччя інноваційного прориву. Науковці вважають, що різні соціальні класи мають свою особливу реакцію на впровадження інновацій в їх повсякденне життя.

Саме тому, питання, які пов'язані з розвитком інноваційного підприємництва та нових технологій, є актуальними і вимагають подальшого дослідження.

Мета статті полягає у вивченні сучасного стану інноваційного підприємництва, аналізі інноваційної діяльності в Україні та окресленні шляхів поліпшення даної сфери.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасному світі склалася ситуація, коли інновації є ключем до розвитку економіки та країни в цілому. Використання нових технологій, розробок та підходів не просто є бажаним, а повинно стимулюватися державою, тому що економічна ситуація в країні досить часто залежить від рівня розвитку її регіонів, технологічного оснащення та інноваційності підприємств. Це є помітним, починаючи зі звичайних

© Гура В., Скопенко Ю., 2020

бюрократичних процедур і закінчуючи швидкістю і якістю реакції держави на непередбачувані ситуації та обставини.

Зазвичай під інноваціями розуміють введений у використання новий або покращений продукт, підхід чи метод, які здійснюють вплив на організацію виробничого процесу, підходів до збутової політики чи комунікацій в компанії [17]. У Законі України "Про інноваційну діяльність" інновації тлумачаться як "новостворені і вдосконалені конкурентоздатні технології, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і (або) соціальної сфери" [2].

Будь-який вагомий перехід від одного етапу розвитку суспільства до іншого пов'язаний з інноваціями: використання новітніх технологій і засобів виробництва, форм організації суспільства, методів управління тощо. Кардинальні події, що супроводжують розвиток суспільства, завжди створюють технічні чи соціальні інновації: металеві засоби праці, колесо, парова машина, обмін товарами, гроші [14].

Існують різноманітні підходи до класифікації інноваційних змін. Загально визнаним є підхід, який був запропонований Й.Шумпетером у праці "Теорія економічного розвитку" (1912):

- виробництво принципово нових товарів і послуг;
- застосування нової техніки і технології, нових методів виробництва;
- завоювання нових ринків збуту продукції;
- відкриття нових джерел сировини;
- реорганізація виробництва, наслідком якої є порушення встановленої монополії [13].

Про інновації та використання новітніх технологій звикли говорити в контексті підприємств, галузей тощо, однак ці поняття не дуже часто асоціюються з державою, хоча саме вона повинна стимулювати розвиток інновацій та здійснювати політику щодо інтеграції новітніх технологій в економіку країни.

Вплив інновацій на соціально-економічний розвиток може призвести до радикальних структурних зрушень в економіці та соціумі і значно вплинути на загальний підхід до створення вартості – починаючи з постачальників, закінчуючи користувачами. Однак, інноваційна політика залежить від різних складових загальної соціально-економічної системи, а це означає, що в будь-якій державі потрібно створити та реалізувати певний багатофакторний набір політичних інструментів щодо інновацій та суміжної з інноваціями діяльності. Розвинені країни світу активно використовують інновації у конкурентній боротьбі на світових ринках.

Сьогодні існує багато тверджень про відставання України від інших держав у використанні інновацій, але це можна перетворити на перевагу, пропустивши проміжні етапи розвинутих країн та впровадивши найновіші досягнення науки і техніки вже зараз. Але тільки при комплексному підході та аналізі Україна зможе використати цей шанс і перейняти досвід інших. У такому випадку це дасть можливість країні вирватись зі складних умов, використовуючи на користь свої недоліки.

Напрямок інноваційного розвитку, для країни, яка тривалий час характеризується словом «сировинна», є не найлегшим варіантом і потребує реформування та

змін на всіх рівнях, але в довгостроковій перспективі є виправданим та допоможе активізувати економіку і прискорити розвиток, що в результаті покращить рівень життя та благополуччя населення.

Новим зрушенням, яке послужить поштовхом для розвитку країни є ініціатива «Держава в смартфоні». Першими кроками до реалізації якої є застосунок «Дія» – вже зараз функціонал додатку представляє чималий перелік послуг: паспорт громадянина України, закордонний паспорт, картка платника податків, електронні права, технічний паспорт, оплата штрафів за порушення ПДР чи за виконавчими провадженнями. Планується, що з 1 вересня 2021 року запрацює система отримання державних послуг без паперових документів завдяки цьому мобільному додатку, а це означає, що жодна державна установа не зможе вимагати від українців нескінченний перелік документів задля отримання тієї чи іншої послуги [6].

Також варто звернути увагу на нову державну програму «Доступні кредити 5-7-9%». Згідно з цією програмою найтриваліший кредит може бути надано на 5 років, а найбільша сума сягає до 3 млн.грн. Ціллю для одержання коштів в кредит може бути: купівля нових та вже бувають у використанні основних засобів (за виключенням нерухомості); оновлення та ремонт основних засобів, які вже є у власності; реставрація, здійснення ремонту та будівництва будівель та приміщень (за виключенням офісних), поповнення обігових коштів, придбання прав інтелектуальної власності (франчайзинг). Дану позику можна отримати в трьох комерційних банках: «ПУМБ», «Альянс», «Львів», а також в банках державного сектору: ПриватБанк, Ощадбанк, Укргазбанк, УкрЕксімБанк [7].

Таким чином держава не залишається осторонь світових тенденцій, оскільки інновації є одним із основних каталізаторів для розвитку економіки та країни в цілому.

У світі є дуже багато рейтингів, які показують місце країни на світовій арені згідно з її рівнем інноваційності. Кожен з них складений на основі різних показників, тому в кожному положення країн відрізняється. Одним із таких є Global Innovation Index, який щорічно публікується бізнес-школою INSEAD, Всесвітньою організацією інтелектуальної власності та Корнельським університетом. За ним Україна у 2020 році займає 45 місце серед 131 країн, покращивши показник 2019 року на дві позиції [23].

Загалом дослідження аналітиків свідчить про те, що країни поділяються на три групи – лідери, успішні та країни-аутсайтери – все залежить від розміру ВВП на душу населення при визначенні впливу на нього інноваційних ринків. Україна займає позицію ближче до центру кривої в сегменті ефективних «процвітаючих» інноваторів [23].

Варто також розглянути Bloomberg Innovation Index. Він може й не є найточнішим серед усіх відомих рейтингів інновацій, однак методологія його розрахунку є досить точною для того, щоб визначити інновативність тої чи іншої країни, та досить простою, щоб дати зрозуміти пересічній людині сутність даного індексу. Даний індекс формують 7 складових, за якими оцінюються країни, та обирається окремий лідер. Потім виводиться середній показник із 7 значень та формується кінцевий рейтинг [18].

Bloomberg Innovation Index (60 країн)						
Вища освіта 1. Сінгапур 2. Литва 3. Ісландія ... 48. Україна	Науково-дослідні роботи 1. Ізраїль 2. Південна Корея 3. Швейцарія ... 57. Україна	Виробництво 1. Ірландія 2. Сінгапур 3. Південна Корея ... 57. Україна	Hi-tech компанії 1. США 2. Франція 3. Німеччина ... 35. Україна	Патенти 1. США 2. Китай 3. Німеччина ... 36. Україна	Концентрація досліджень 1. Данія 2. Ізраїль 3. Швейцарія ... 49. Україна	Продуктивність 1. Ірландія 2. Макао 3. Ісландія ... 57. Україна

Рис.1. Складові Bloomberg Innovation Index.

Джерело: складено авторами на основі [18].

Якщо розглядати загальний індекс Bloomberg Innovation Index 2019 [18], то трійка лідерів – це Південна Корея, Німеччина та Фінляндія. Україна ж у 2020 році займає 56 позицію з 60 у індекс Bloomberg Innovation Index, що на 3 позиції нижче, ніж у 2019 (рис.1). Загалом спостерігається вкрай негативна тенденція, оскільки сьогоdnішній показник є найгіршим за тривалий період. Для порівняння, Польща у 2020 році посіла 25 місце, Словенія – 21, а Австрія – 11 позицію [18].

Для детального вивчення необхідно розглянути позиції України в міжнародному рейтингу глобальної конкурентоспроможності за версією IMD (IMD World

Competitiveness ranking) [20], щоб оцінити її привабливість в інвестиційному просторі.

Це глобальне дослідження, результати якого відображені в рейтингу країн за показником економічної конкурентоспроможності. Аналіз проводить Institute of Management Development (IMD). У даному рейтингу в 2018 році Україна посіла 59 місце, розташувалась між Колумбією та Бразилією із 63 країн (рис.2) [20].

Однак у 2019 році у рейтингу ситуація дещо покращилася і Україна зайняла 54 позицію із 63, розмістившись між Словацькою Республікою та Перу [20].

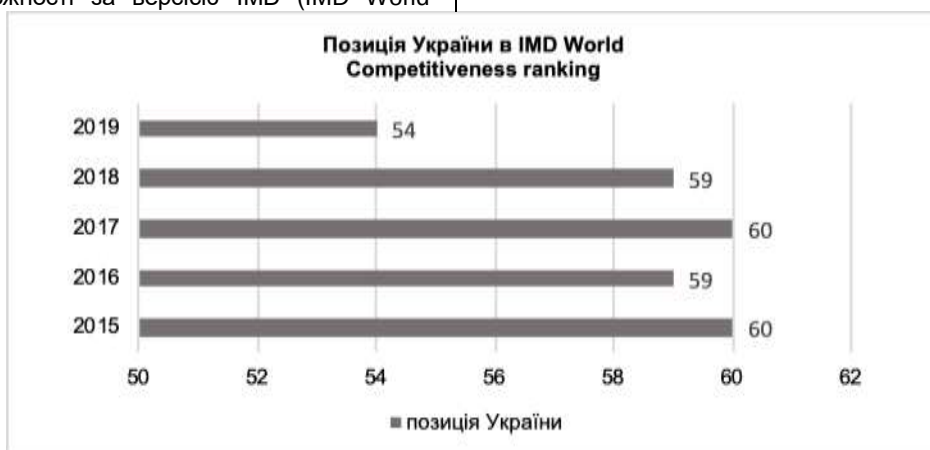

Рис.2. Рейтинг України за рівнем глобальної конкурентоспроможності за версією IMD

Джерело: складено авторами на основі [20].

Якщо розглядати територіальних сусідів, які є в цьому рейтингу, то вони займають наступні позиції

(табл.1):

Таблиця 1

Рейтинг країн-сусідів України за версією IMD

Країна	Польща	Росія	Угорщина	Румунія	Словаччина
Позиція в рейтингу IMD	37	43	47	51	42

Джерело: складено авторами на основі [20].

Міжнародні рейтинги можна віднести до індикаторів, які є для інвестора базою в його аналізі. Саме тому оцінка позиції держави в цих рейтингах є відправною точкою, з якої формується уявлення про інвестиційне середовище країни. А Україна, порівнюючи із розглянутими сусідами, займає найгірше місце, що свідчить про необхідність нового підходу до конкуренції та зміну державної політики щодо цього питання.

Висновки. Україна сьогодні належить до країн, які визнають необхідність активного впровадження інновацій для вирішення соціально-економічних проблем держави. Разом з тим, структурно-технологічні зрушення, що були здійснені після здобуття незалежності, мають стихійний характер, а ключові механізми зростання і надалі зосереджені в групі галузей, конкурентоспроможність яких в основному

залежить від використання екстенсивних факторів виробництва і потребує відносно незначного рівня інноваційності. Підприємства цих галузей, як правило, зосереджені на експорті сировинних товарів, що, як наслідок, зумовлює низьку конкурентоспроможність економіки, нерівноцінний обмін та значне відставання країни в соціально-економічному розвитку.

Для ефективного розвитку держави необхідно обрати та реалізувати певну бізнес-модель. В основу соціально-економічного розвитку розвинених країн покладено модель інноваційного розвитку економіки. Проте в Україні сьогодні переважають дві інші моделі: ресурсна, яка не визнає високотехнологічне виробництво, та інтелектуально-донорська. У довгостроковому періоді вони є не ефективними, оскільки зумовлюють виснаження ресурсів країни, витік факторів виробництва із країни і унеможливають забезпечення високих показників рівня добробуту населення [15].

Сьогоднішня ситуація в інноваційно-інвестиційній сфері формує попит на таку державну політику, яка могла б забезпечити всебічний розвиток інноваційної діяльності та позитивний інноваційний вплив на економічну ситуацію країни. Основним завданням у цьому є зосередження політичних, наукових і підприємницьких сил на ефективному вирішенні комплексу проблем теоретичного, стратегічного і тактичного характеру. Актуальним і необхідним є також формування державної інноваційної системи, створення плану дій щодо розвитку України в аспекті інновацій та технологій (діджиталізація різних сфер економіки). Це дасть можливість реалізувати заходи, які допоможуть Україні перейти на інноваційну модель розвитку країни. Такий орієнтир при успішній реалізації позитивно відобразиться на позиціонуванні нашої держави на міжнародній арені, а також розкриє нові можливості та перспективи співпраці з іншими країнами.

Список використаних джерел:

1. Закон України "Про Загальнодержавну комплексну програму розвитку високих наукоємних технологій", Законодавство України, 2004. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1676-15> (дата звернення: 10.09.2020).
2. Закон України "Про інноваційну діяльність", Законодавство України, 2002. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15> (дата звернення: 10.09.2020).
3. Закон України "Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні", Законодавство України, 2012. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3715-17>. (дата звернення: 26.04.2020).

4. Постанова Верховної Ради України "Про Концепцію науково-технологічного та інноваційного розвитку України", Законодавство України, 1999. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/916-14>. (дата звернення: 10.07.2020).
5. Державна служба статистики України, Ukrstat.gov.ua, 2020. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>. (дата звернення: 21.09.2020).
6. Дія: Державні послуги онлайн, Єдиний портал державних послуг Дія, 2020. URL: <https://diia.gov.ua>. (дата звернення: 11.09.2020).
7. Державна програма «Доступні кредити 5-7-9%», Державна програма «Доступні кредити 5-7-9%», 2020. URL: <https://5-7-9.gov.ua>. (дата звернення: 11.09.2020).
8. А. Колодійчук, Інформація як фактор інноваційного розвитку економіки. Формування ринкових відносин в Україні. 2012. С.58-62.
9. В. Базилевич, Економічна теорія: Політекономія: Підручник, 9th ed. доп. Затверджено МОН. За ред. В.Д. Базилевича., 2014. С. 710.
10. В. Осецький Структурные и институциональные факторы инновационного развития. Экономика управления, Вип. 2, 2010. С. 71-76.
11. В. Сизоненко Механізми активізації інноваційної діяльності інтегрованих структур. Теоретичні та прикладні питання економіки. Вип. 27. 2012. С.76-87.
12. Д. Стеченко Стимулювання інноваційно-інвестиційної активності розвитку конкурентоспроможної економіки, Теоретичні та прикладні питання економіки. Вип. 27, 2012. С.106-111.
13. Й. Шумпетер, Теория экономического развития. Капитализм, социализм и демократия. ЭКСМО, 2007. С. 863.
14. М. Бутко, А. Неживенко, Т. Пепа, Економічна психологія. навч. посіб. За заг. ред. Бутка М.П. «Центр учбової літератури», 2016. С.232.
15. Н. Тувакова Ретроспективний аналіз інноваційних моделей економічного зростання, «Фінансовий простір». Вип.3, 2011. С. 49-53.
16. О. Свтушевська Роль інноваційних технологій у розвитку суспільства, Інвестиції: практика та досвід. Вип. 21, 2013. С.14-16 URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/21_2013/4.pdf. (дата звернення: 10.09.2020).
17. Руководство Осло. Рекомендации по сбору и анализу данных по инновациям, 3rd ed. ОЭСР; Евростат; пер. с англ., 2010. С.31.
18. Bloomberg Innovation Index, Bloomberg.com, 2020. [Online]. Available: <https://www.bloomberg.com>.
19. Ease of Doing Business Index, World Bank, 2020. [Online]. Available: <https://www.doingbusiness.org>.
20. IMD World Competitiveness ranking, imd.org, 2020. [Online]. Available: <https://www.imd.org/content/assets>. [Accessed: 26 - Apr- 2020].
21. Index of Economic Freedom: Promoting Economic Opportunity and Prosperity by Country, Heritage.org, 2020. [Online]. Available: <https://www.heritage.org/index/>.
22. The Global Competitiveness Report 2008-2019, Wwf3.weforum.org, 2020. [Online]. Available: <http://www3.weforum.org/>.
23. The Global Innovation Index, Global Innovation Index, 2020. [Online]. Available: <https://www.globalinnovationindex.org/>.
24. A. Toffler, The Third Wave. New York: Bantam Books, 1980.
25. D. Bell, The coming of post-industrial society. New York: Basic Books, 1999.
26. J. Galbraith, The new industrial state Princeton university press, 2007.
27. M. Porter, The Competitive Advantage of Nations. London: The Macmillan Press Limited., 1990.
28. P. Drucker, Innovation and entrepreneurship in a global economy, 1985.
29. Z. Yurynets, B. Bayda and O. Petruch, Country's economic competitiveness increasing within innovation component. 2015, pp. Economic Annals – XXI. 2015. № 9–10. P. 32–35.

Надійшла до редколегії 25.09.2020

V.Gura, PhD, Associate Professor of Taras Shevchenko National University of Kyiv,
Yu.Skopenko, 2nd year master student of Taras Shevchenko National University of Kyiv

ANALYSIS OF THE CURRENT SITUATION OF INNOVATIVE ENTREPRENEURSHIP IN THE DIGITALIZATION PROCESS OF UKRAINE'S ECONOMY

The article considers the issue of digitalization of the innovation sphere of Ukraine. The urgency of the issue of development of innovative entrepreneurship with the use of new technologies, developments and approaches for the successful positioning of the country in the international arena, as well as the opening of new opportunities and prospects. The main problems in the country's innovation activity are highlighted: the lack of a clearly formulated strategy by the government for innovative development, outdated material and technical base, lack of financial resources. The initiatives of the government that are the impetus for the development of the country are emphasized: "State in the smartphone" – the application "Diia", the functionality of which is a considerable list of services; "Available Loans 5-7-9%" – the longest loan can be granted for 5 years, and the largest amount reaches up to UAH 3 million; which allow the development of innovative entrepreneurship without obstacles. Three main ratings on the level of innovation of Ukraine are analyzed: Global Innovation Index, Bloomberg Innovation Index and IMD World Competitiveness ranking. Ukraine's position in these rankings remains quite low and our country is still far from the leaders - Switzerland, Britain, Sweden, the Netherlands and the United States, which indicates the need for a new approach to competition and changes in public policy on this issue, because innovation is the key to long-term economic growth. Ways to improve and

stimulate the development of Ukraine's innovation sphere are considered: to unite the efforts of governmental, scientific and business circles of society to comprehensively address strategic and tactical issues of national innovation in the context of globalization challenges, which allows to ensure our country's competitiveness. Creating such a coherent system requires: reducing the tax burden on innovative companies, the development of international scientific and technical relations through the exchange and use of new knowledge and technologies, increasing the effectiveness of government programs in the financing system.

Keywords: innovations, state initiatives, rating, digitalization.

УДК 332.8

А.Сизов, канд. екон. наук,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
В.Кузьменко, курсант,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка

DOI: <https://doi.org/10.17721/1728-2217.2020.44.23-27>

БАНК ЗЕМЕЛЬ ЯК ДЖЕРЕЛО ЗБІЛЬШЕННЯ ДОХОДІВ СПЕЦІАЛЬНОГО ФОНДУ МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ

У статті проаналізовано стан та розвиток банку земель Міністерства оборони України за роки української незалежності згідно з даними Держгеокадастру та Міністерства Оборони України, а саме: особливості їх відчуження та повернення за результатами судових розслідувань. Наведено основні проблеми земельного обігу, економічну доцільність та механізм його запровадження, а також шляхи вирішення проблем. Визначено та обґрунтовано порядок оцінки вартості земельних ділянок, необхідність та ефективні методи подальшого використання земель міністерством з прогнозом збільшення можливих надходжень до спеціального фонду Міністерства оборони України за рахунок продажу земель або надання їх в оренду. Обрано найбільш привабливий метод збільшення доходів спеціального фонду Міністерства оборони України за рахунок обігу земель оборони. Суб'єктами права користування землями, наданими для потреб оборони, виступають військові частини, установи, військово-навчальні заклади, підприємства та організації Збройних Сил України, інші військові формування, які функціонують як самостійні юридичні особи. Земельні ділянки цим суб'єктам надаються головним чином у постійне користування. Незалежно від завдань і функцій, покладених на користувачів землями оборони, вони користуються загальними для всіх землекористувачів правами, а також виконують відповідні обов'язки, пов'язані із забезпеченням раціонального використання та належної охорони земельних ресурсів.

Ключові слова: банк землі, обіг землі, земельна ділянка, землі оборони

Постановка проблеми. Задля забезпечення завдань оборони України, захисту її суверенітету, територіальної цілісності й недоторканості з Державного бюджету виділяється значна частина асигнувань (не менше 3% валового внутрішнього продукту) щороку. Бюджет нашої країни вважається оборонним, так як сектор оборони займає лівову частку його видатків у зв'язку з загрозами національної безпеки протягом останніх 6 років та реформуванням української армії з метою інтеграції до Північноатлантичного Альянсу. Тому потрібно вживати превентивних заходів щодо максимізації раціонального використання асигнувань сектору оборони та пошуку альтернативних джерел надходжень до спеціального фонду Державного бюджету та, зокрема бюджету МОУ, що є досить актуально натеper.

На даному етапі генезису нашої держави одним із найкращих джерел надходжень може стати запровадження використання вітчизняних земель, у тому числі й бюджетними установами. Проте запровадження обігу землі в Україні зумовлює кореляцію між ефективним використанням земель й економічним зростанням, а також між стагнацією й загрозами національній безпеці. Виходячи з цього, необхідно застосувати селективний метод та обрати найбільш привабливий вектор використання вітчизняних земель бюджетними установами, у тому числі Міністерством оборони України.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Вагомий внесок у дослідженні передових систем обігу землі зробили такі вітчизняні вчені: В.Дяченко (додержання законодавства у використанні земель

оборони), В.Кондрашова-Діденко (обіг землі у трансформуванні країнової економіки), А.Мельничук (землекористування оборони в Україні), Ю.Гаража (основи управління землями оборони). Проте питання стану земель оборонного призначення, можливості їх використання в розрізі збільшення доходів спеціального фонду МОУ досі ще не було розглянуто.

Метою наукового дослідження є аналіз обігу земель оборони протягом останніх 29 років з розробкою моделі внутрішньогосподарської діяльності ЗСУ щодо використання земель оборони в контексті збільшення доходів спеціального фонду.

Виклад основного матеріалу дослідження. Розглянемо утворення земельного обігу з точки зору корисності: якщо Ви вважаєте, що проведення реформи коштує 1 рік, тобто 365 днів, то можна вважати, що провалена реформа коштуватиме 365 ютилів. А у випадку успіху, вона нам принесе економічний поштовх та підвищення добробуту населення на десятиліття, або 3650 ютилів. Нехай ризик невдачі становить 50%. Розрахуємо очікувану цінність проведених заходів за формулою:

$$V_e = p \times U - q \times U^*, \quad (1)$$

де V_e – очікувана цінність;

p – ймовірність настання події з позитивним результатом;

U – корисність події з позитивним результатом;

q – ймовірність настання події з негативним результатом;

U^* – корисність події з негативним результатом.